

Grotekn3

Arnhem 2012

Redactie

Hubert Schoutrop

Foto's

Archief van de Akzo–Nobel

Ontwerp en foto van de kft

Jila Najand

Grotekn3

Arnhem 2012

Inhoud

De Grote Enk

Voorterrein Entree	Roosje	04
Hoofdingang	De stijgende welvaart	08
Hfd ingang binnen boven entree	Zeemeermin	11
Hal 1ste etage	De panelen	12
Binnenhal 1e etage	Glasmozaïek	14
Voorzijde pand 3e etage	5 glasapplicaties	16
Binnenhal 2e etage	Wand decoratie	18
Binnenhal 3e etage	Een verdwenen wanddecoratie	21
	Het hoogreliëf Cones en Cobs	22
	De handgeknoopte tapijt	24
Binnenhal 5e etage	Steenmozaïek	24

De Kleine Enk

Binnenhal 0e etage	Keramische wand	28
Colofon		30

Voorterrein entree

Roosje

Roosje bronzen vrouwfiguur gemaakt door Hildo Krop aangeboden in 1938 door het personeel ter gelegenheid van de herdenking van het feit dat het destijds 25 jaar geleden was dat de Aku de eerste verkoopbare kunstzijde spon.

Oorspronkelijk stond het beeld tussen de villa's Kernheim en San Luca (*Zie: van Kavel tot Center pag. 64*). Vanwege de nieuwbouw op de hoek van de Vosdijk werd het beeld op 17 – 03 – 1961 naar het gazon van kantoorgebouw de Enk verplaatst. Dit zou overigens niet de laatste verplaatsing zijn.

In 1938 stond het beeld op een zuil die opgebouwd was uit 5 verticale platen die op zijn beurt weer op een voetstuk stond.

Deze verticale platen symboliseerde de vijf werelddelen, die door de industrie omvat werd. De vrouwenfiguur stelt de schoonheid, het zinnebeeld voor, waarna wij allen streven. Dit laatste wordt ondersteund door de spreuk die op het voetstuk aan de voorzijde is gebeiteld. De spreuk was ook van Hildo Krop.

“Techniek geleid door geest” etc.

Achter de zuil werd een bakstenen muur van 1.30 meter hoogte en 20 meter lengte gemaakt. In het midden van die muur was een inzinking en de uiteinden van die muur waren haaks naar voren gebogen. Ter weerszijden van de zuil waren in deze muur drie reliëfs aangebracht. De beide middelste gaven de wapens van Arnhem en Ede weer. Er waren dus zes in travertin gebeitelde reliëfs.

Tussen de zuil en de muur was nog een vijver met waterlelies. De kosten van het monument bedroegen Hfl 6000,-.

De overige reliëfs stelden voor:

- ▶ Maalkamerarbeider
- ▶ Spinner
- ▶ De Wetenschap (*Verbeelding Pallas–Athene figuur*)
- ▶ Opwikkelaarster

De sloop en verplaatsing van het monument leidde in het begin van de jaren zestig tot behoorlijke irritaties bij de beeldhouwer. Hij was niet betrokken bij de sloop. Men legde het geschil later weer bij.

Voor meer informatie zie:

http://en.wikipedia.org/wiki/Hildo_Krop

Roosje

Voor meer informatie zie:
http://en.wikipedia.org/wiki/Hildo_Krop

Metaalplastieken hoofdingang

Dit plastiek is een geschenk van het AKU–personeel aan de directie ter gelegenheid van de ingebruikname van het hoofdkantoor de Enk (*voorbouw*).

Het zijn twee metaalplastieken die “de stijgende welvaart” voorstellen, door het symbool van een opvliegende vogel (*links*) en het symbool van de onderlinge samenwerking in de verbeelding van twee klimmende mannen.

Beeldhouwer: Charles Hammes 1915 – 1991

Kunstmid: Beynes–Bekker

Het ontwerp is mede naar aanwijzingen van Prof. Ir. H.T. Zwiers (architect de Enk) uitgevoerd. Het plastiek werd op 16 – 01 – 1958 geplaatst.

Hfd ingang binnen boven entree

Rood koperen plastiek

Aangeboden: Unilever nv Rotterdam

Vervaardig dd 1961

Beeldhouwer: mevr. L van Meurs–Mauser

Voorstellende: De stroomdraad later Zeemeermin

Verbeeldende de gedachte ‘mens en stroom’

Informatiebron: Casa

Waarschijnlijk is mevr. Louk van Meurs–Mauser Echtgenote van Gertjan van Meurs Boulevard 76 1931 CZ Egmond aan Zee 072 5061547

Mevr. Louk van Meurs–Mauser is geboren op 17 – 05 – 1929 en werkte oa met koperen plaatmateriaal wat zij aan elkaar laste.

Recentelijk sprak een bewoner een oud–akzo medewerker die betrokken is geweest bij het ophangen van het werk. Hij verklaarde dat een vrouwelijke kunstenaartoezicht op de plaatsing had gehad.

Dit plastiek is gemaakt door Louk van Meurs. Het is de verbeelding van de gedachte “mens en stroom”.

In de volksmond werd het object “de Zeemeermin” genoemd. Het is het jubileumgeschenk van Unilever voor de Aku (50 jaar in 1961).

Op 20 – 12 – 1961 werd het plastiek officieel door Unilever aan Aku overgedragen.

Hal 1ste etage

Een impressie van deze hal voorzien van panelen van mevr. Sabine van Kollenburg.
In bruikleen verkregen van Energiened in juli 2007. Waarschijnlijk zijn deze panelen begin september 2007 in deze hal te zien.

Voor meer informatie zie:
<http://www.sabinevankollenburg.nl/>

Binnenhal 1e etage Wanddecoratie in glasmozaïk 200 – 350 cm

Glasmozaïek

Het glasmozaïek is door Lex Horn (1916 – 1968) gemaakt. Het stelt een assortiment grondstoffen (*boom, houtslip, steenkool, apparatuur, de mens*) voor. Rechtsonder is het doel van de grondstoffen verbeeld. Het gezin is hier gesymboliseerd door een vrouw met een kind. Zij kijken naar een op een steiger staande man.

Het mozaïek werd op 14 – 06 – 1961 onthuld door de twee oudste werknemers (*Hh. Krechting en Aalbers*).

Het was het personeelsgeschenk voor de 50-jarige Aku.

Lex Horn en zijn c.v. is te lezen maar vooral te zien op:

<http://www.kunstbus.nl/kunst/lex+horn.html>

<http://www.monumentale-wandkunst.nl/index.php?option=content&task=view&id=18>

<http://www.kunstwacht.nl/publiek/utrecht/print.php?kunst=440>

Erg mooie sgraffito's van Lex Horn op:

<http://www.biografischportaal.nl/persoon/53069956>

Voorzijde pand 3e etage 5 glasapplicaties

Glasapplicaties

Eugene Terwindt

De applicaties zijn in de jaren 84/86 ontworpen, vervaardigd en aangebracht. Het oude Akzo-logo is er in verwerkt.

CV:

<http://www.eugenerwindt.nl/index.htm>

Binnenhal 2e etage Wand decoratie in zwart/wit 200 – 350 cm

Aangeboden door:

Vervaardigd d.d.

Beeldhouwer–stylist: AP Sok graficus

Voorstellende:

Lijkt een beeld verhaal van wuivende rietstengels of bamboe. Zoon Pan Sok bevestigt dat decoratie van zijn vader is. Hij weet van de vervaardiging ervan. Sgraffito noemt hij de techniek/materiaal. Hij denkt dat zijn vader dit werk direct na oplevering van het pand heeft vervaardigd.

Provinciaals riet was een geliefd thema van AP Sok vertelt hij (zie ook zijn boekje). Pan zegt toe in zijn vaders documentatie na te gaan of hij nog nadere informatie heeft. (tel. *Gesprek 07 – 04 – 2007*)

Wanddecoratie in zwart/wit

Ap Sok. “Provençaals riet”

Jubileumgeschenk van Ketjen en de NV Nederlandsche Zoutindustrie.

Binnenhal 3e etage

Wand Een verdwenen wanddecoratie

Wat hing hier aan de wand op de directie etage? Is er wellicht een voorbeeld van bewaard gebleven? De wanddecoratie is in 2008 teruggevonden.

Hier heeft een door J. Homan (1919 – 1999) ontworpen en door de Porceleyne Flesch vervaardigd keramisch hoogrelief gehangen. Het was een geabstraheerde voorstelling van Cones en Cops.
Dit reliëf werd op 29 – 03 – 1962 aangeboden door de stad Arnhem aan de Aku (*50j. jubileum*)

Binnenhal 3e etage

Wij hebben deze decoratie in bruikleen gekregen. Het hoogreliëf Cones en Cobs wordt ons namens de Akzo–Nobel aangeboden door dhr D.Wilton.

Maria Homan bezocht ons gebouw enige tijd later en was ontroerd bij het zien van het werk van haar vader.
(*volgens haat lezing van vader, moeder en kinderen Homan.*)

Zie meer op:

<http://www.ezelstal.net/2-JanHoman/index.html>

In 2011 krijgen we 2 handgeknoopte tapijten speciaal voor de Akzo geknoopt.

De tapijten lagen ooit in de hal van de Enk maar ook in de hal van het eerste hoofdkantoor van Akzo aan de IJssellaan (*hoek winkelcentrum*). Mevrouw van Greten Neter-Kähler (*Bauhaus school*) had die tapijten daar speciaal voor gemaakt (1970). Er was echter ook nog de overweging om ze in het onderkomen van de Akzo Nobel Art Foundation onder te brengen. Uiteindelijk koos de directeur van de Akzo–Nobel Art Foundation om deze tapijten aan ons in bruikleen te geven.

Akzo–personeel vertelde dat één tapijt voor het werk van dhr. Homan heeft gelegen. Ander personeelsleden ontkennen deze opstelling echter. Wordt vervolgd.

Voor informatie over de Bauhaus school zie:

http://en.wikipedia.org/wiki/Bauhaus#Bauhaus_and_German_modernism

http://www.google.com/search?q=bauhaus&hl=en&site=webhp&prmd=imvnsI&source=lnms&tbn=isch&ei=ltj1TqCOOMe6-AbjklGzAQ&sa=X&oi=mode_link&ct=mode&cd=2&sqi=2&ved=oCBEQ_AUoAQ&biw=1250&bih=1025

Binnenhal 5e etage Wand decoratie in sgraffito – techniek in blauw / paars / geeltinten 200 – 350 cm

Steenmozaïek

Geschenk van Barmag AG (*dochter van Aku*) ter gelegenheid van het jubileum. Het is gemaakt door de Arnhemse kunstenaar Hans Gorter (1921 – *heden*).

Het is een in kleuren uitgevoerde voorstelling van de man gericht naar de beslotenheid van z'n dagelijkse werk in een technische wereld en een kind dat de man terug wil voeren naar de wildheid en het licht van de natuur en de hemel. In het midden is een Pegasus, symbool van de scheppende droom te zien.

Dhr. Gorter bezocht ons gebouw in 2011 samen met zijn vrouw. De kunstcommissie heeft een complete originele foto van deze graffito van dhr Gorter gekregen. Als onze burens besluiten om deze graffito te herstellen kunnen zij een digitaal exemplaar krijgen. Dhr. Gorter toonde zich teleurgesteld toen hij de beschadigingen zag.

Voor meer informatie zie:

<http://www.hansgorter.eu/1-Hans-Gorter-01.html>

http://www.deweekkrant.nl/artikel/2010/augustus/05/kunstenar_....webarchive

123people http://www.deweekkrant.nl/artikel/2010/augustus/05/kunstenar_....webarchive

<http://www.youtube.com/watch?v=SaGso3pO1Co>

De Grote Enk wint Nationale Renovatie Prijs 2007

Voor meer informatie zie:

<http://www.velperparc.nl/nieuws?id=11>

Binnenhal 0e etage Wand Keramische wand versiering 200 – 350 cm rechts na de ingang

De Kleine Enk

Wandtableau. Geschenk van de Amsterdamse Bank. 07 – 1962.

Josje Smit, Amsterdam (25 – 12 – 1926 ... 30 – 09 – 2003)

Voor meer informatie zie:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Josje_Smit